

arb01 ARBEID

De **arbeidsmarkt** is het geheel van vraag naar en aanbod van arbeid (= arbeidskrachten).

Werkgevers (particuliere bedrijven en overheden) oefenen vraag uit naar werknemers en werknemers bieden zich aan als arbeidskracht.

Zelfstandigen (mensen die voor zichzelf werken) zijn tegelijkertijd vrager en aanbieder van arbeid.

Alle mensen die in loondienst of zelfstandig werken, noemen we de **werkzame beroepsbevolking**.

De **vraag naar arbeid** bestaat uit de werkzame beroepsbevolking en de vacatures (onbezette arbeidsplaatsen).

Het **aanbod van arbeid** bestaat uit de werkzame beroepsbevolking en de werkloze beroepsbevolking (werklozen hebben geen betaald werk, maar zijn wel op zoek naar een baan).

VRAAG NAAR ARBEID		
VACATURES	WERKZAME BEROEPSBEVOLKING	WERKLOZEN
AANBOD VAN ARBEID		

Bedrijven die worden opgestart en bedrijven die groeien, scheppen werkgelegenheid waardoor de vraag naar arbeid toeneemt.

Bedrijven die worden beëindigd en bedrijven die krimpen, vernietigen werkgelegenheid waardoor de vraag naar arbeid afneemt.

We spreken in dit verband van creatie en destructie van werkgelegenheid. Het saldo van **baancreatie en baandestructie** geeft de verandering in de werkgelegenheid weer.

De arbeidsmarkt is **ruim** of ontspannen als het aanbod van arbeid groter is dan de vraag naar arbeid.

De arbeidsmarkt is **krap** of overspannen als de vraag naar arbeid groter is dan het aanbod van arbeid.

Als het economisch beter gaat, neemt kans op betaald werk toe. Er zullen zich meer mensen aanbieden op de arbeidsmarkt (**aanzuigeffect**), waardoor de werkloosheid kan toenemen.

Als het economisch slechter gaat, neemt de kans op betaald werk af. Er zullen zich minder mensen aanbieden op de arbeidsmarkt (**ontmoedigingseffect**), waardoor de werkloosheid kan afnemen.

FLEXIBILISERING VAN ARBEID

Bedrijven willen door een flexibele inzet van personeel een daling van de loonkosten realiseren.

In de behoefte van bedrijven aan meer flexibilisering van arbeid kan worden voorzien door werknemers zonder en werknemers met een vast dienstverband.

- Bij **externe flexibiliteit** gaat het om de inzet van personeel zonder een vast dienstverband (flexwerkers) en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers).
- Bij **interne flexibiliteit** gaat het om de inzet van personeel met een vast dienstverband.

We maken onderscheid tussen functionele flexibilisering en flexibilisering van de arbeidstijd.

- Functionele flexibilisering betreft de inzetbaarheid van werknemers in verschillende functies.
- Voorbeelden van flexibilisering van de arbeidstijd zijn deeltijdarbeid en variabele werktijden.

Werkenden met een zwakke arbeidsmarktpositie zijn vaak langdurig aangewezen op een flexibele arbeidsrelatie. Flexwerkers en zzp'ers met weinig kennis en vaardigheden hebben een grotere kans op werkloosheid, op armoede, op een hogere werkbelasting en zij volgen ook minder scholing dan werknemers met een vast contract. Werkenden met een sterke arbeidsmarktpositie hebben soms een voorkeur voor flexibiliteit. Zij ervaren de vrijheid (bijvoorbeeld bij het combineren van arbeids- en zorgtaken) als positief.

WITTE, GRIJZE EN ZWARTE ARBEID

witte arbeid	grijze arbeid	zwarte arbeid
legaal	Legaal	illegaal
formeel (geregistreerd)	Informeel (niet-geregistreerd)	informeel (niet-geregistreerd)
betaald (geldeconomie)	Onbetaald (parallele economie)	betaald (geldeconomie)